

4 HYVINVOINNIN TOIMIALA

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2026 ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille varhaiskasvatus-, koulutus- ja nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä vastata hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisestä. Kaupungin uusi hallintosääntö astui voimaan 1.6.2025. Hyvinvoinnin toimialalle muodostettiin tällöin uusi Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta, jonka vastuualueelle kuuluu hyvinvointikertomuksen ja – suunnitelman ja sen sisältämien ehkäisevän päihdetyön ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman koordinointi. Lisäksi lautakunta koordinoi Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutumista ja vastaa mm. kuntalaisosallisuuden kehittämisestä ja järjestöavustuksista. Hyvinvointipalvelut tekevät kiinteää yhteistyötä mm. hyvinvointialueen, oppilaitosten sekä alueella toimivien yhteisöjen ja järjestöjen kanssa.

Syntyvyys on jatkunut heikkona ja tämä tulee määrittelemään hyvinvointipalveluiden palvelutuotantoa vahvasti tulevana vuosina. Koska peruspalveluiden valtionosuuskertymää määrittelee 0–15 – vuotiaiden lukumäärä, kaupungin saamat valtionosuudet vähenevät nopeammin kuin palveluita pystytään mukauttamaan palvelutarpeeseen. Tämä haastaa hyvinvoinnin toimialan taloutta vahvasti tulevina vuosina.

Oppimisen tuen uudistus perusopetuksessa edellyttää vahvaa panostamista tuen resursointiin ja uuden lainsäädännön osaamiseen sekä hallinnossa, että kouluissa.

Talouden sopeuttaminen jatkuu vuonna 2026 kaupunginvaltuuston kesäkuun 2024 päätösten tahdittamana. Hyvinvoinnin toimialalla toteutetaan vuodelle 2026 sovittuja sopeuttamisen toimenpiteitä kaikilla palvelualueilla. Lisäksi vuonna 2026 valmistellaan vuodelle 2027 päätettyjä sopeuttamistoimenpiteitä sekä valmistellaan päätöksentekoa varten vielä keskeneräisiä sopeuttamistoimenpiteitä, esimerkiksi Mutala-Rantakylä-Utra – alueen kouluverkkotarkastelu ja Reijola-Niittylahti – alueen kouluverkkopäätös. Pitäjissä jatketaan asiakaspalvelupisteiden toimintamallin kehittämistä.

Varhaiskasvatuspalveluissa lasten määrä laskee ennusteen mukaan vuosittain noin sadalla lapsella vuoteen 2029 saakka. Perusopetuksessa arvioidaan vuonna 2026 olevan oppilaita noin 128 oppilasta vuotta 2025 vähemmän. Syntyvyyden lasku on alkanut selkeästi näkyä alakoululaisten määrässä vähenemisenä, mutta yläkoululaisten määrä kasvaa vielä hieman. Oppilasmäärää vähenemistä taittaa tällä hetkellä käytännössä maahanmuutto, jota ilman oppilasmäärän lasku olisi suurempi.

Kulttuuripalveluiden toiminta on laajaa, kuntalaisten hyvinvointiin liittyvää monimuotoista palvelua. Tapahtumat, sivistäminen ja kouluttautuminen sekä kulttuurikasvatus ovat toiminnan keskiössä. Kulttuuripalveluissa Taidemuseo Onnin remontti valmistuu loppuvuonna 2026. Kaupungintalolle loppuvuonna 2025 valmistunut Museo Elielin ensimmäinen kokonainen toimintavuosi 2026 tulee osoittamaan kohteen vetovoimaisuuden. Tavoitteena on, että loppuvuodesta 2026 alkaen Joensuussa on kaksi täysin uusittua museokohdetta.

Liikuntapalveluissa vuonna 2026 jatketaan Liikkuva Joensuu -verkostolla tapahtuvaa yhteistä kuntalaisten liikumaan aktivoimista ja palvelutoiminnan kehittämistä. Liikkujan polun kautta edistetään kuntalaisten yhdenvertaisuutta saavuttaa liikuntapalveluja ja ikääntyneiden liikuntapalveluita edistetään kehittämällä mm. seniorikorttia. Liikuntaneuvontaa vakiinnutetaan osaksi kaupungin palveluita. Mehtimäen testausasema -hankkeelle haetaan jatkoa.

Hyvinvoinnin toimialalla riskienhallinta on kiinteä osa päivittäistä toimintaa. Riskienhallinnassa keskiössä on erilaisten valmiuteen liittyvien suunnitelmien, ohjeiden ja vastuutusten pitäminen ajan tasalla. Riskien arviointia toteutetaan Inklus-järjestelmällä. Hyvinvoinnin toimialan strategiset riskit liittyvät pääasiassa talouteen, henkilöstöön ja tiloihin. Toimialan henkilöstö työskentelee pääosin kuntalaispalveluiden rajapinnassa, joten henkilöstön terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät riskit ovat riskienhallinnan toimien keskiössä myös talouden kannalta tarkasteltuna. Riskejä hallitaan muun muassa henkilöstön koulutukseen, työterveyteen, työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyvällä suunnitelmallisella toiminnalla. Hyvinvoinnin toimialalla on runsaasti tiloja, joiden osalta riskejä hallitaan käyttäjinä erilaisten suunnitelmien ja toimintaohjeiden kautta kaupungin Tilakeskuksen oman riskienhallinnan tukena. Riskejä hallitaan myös monialaisen yhteistyön kautta saatavalla systemaattisella turvallisuustiedolla, jonka kautta pyritään ennakointiin toimintaympäristössä esiintyvien ilmiöiden suhteen. Hyvinvoinnin toimialalla on varauduttu myös tietosuojaan kohdistuviin riskeihin, koska toimialalla on runsaasti erilaisia rekistereitä. Hyvinvoinnin toimialan riskeihin pystytään pääosin varautumaan ennakoivasti.

46 KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kasvatus- ja koulutuslautakunta käsittää varhaiskasvatuspalvelut, koulutus- ja nuorisopalvelut sekä hyvinvoinnin toimialan hallintopalvelut.

Hallinto-oikeus palautti Reijola-Niittylahti – alueen kouluverkkoratkaisun valmisteluun kesällä 2025. Vuonna 2026 alueen koulu- ja varhaiskasvatuksen tilaratkaisujen prosessia jatketaan kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti, jotka talousarviota laadittaessa eivät ole vielä tiedossa. Tarkoitus on vuoden 2026 aikana edistää alueen tilaratkaisuja mahdollisimman nopealla aikataululla, koska turvallisista ja toimivista oppimisen ja kasvatuksen tiloista alueella on pula.

Varhaiskasvatuksessa vuonna 2026 jatketaan Naljakan alueen päiväkotiratkaisun edistämistä. Penttilän päiväkodin laajennus sekä Heinävaaran päiväkotitoiminta valmistuvat vuoden 2026 aikana.

Toiminnalliset tavoitteet 2026

Opiskelun, tasa-arvoisen oppimisen ja sivistyksen Joensuu,

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2026	Vastuutaho
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste säilyy korkealla tasolla.	Osallistumisaste on yli 80 % (kaikki lapset eli 0-6-vuotiaat).	Varhaiskasvatuspalvelut
Huoltajien tyytyväisyys kaupungin varhaiskasvatuksen laatuun pysyy erittäin hyvällä tasolla.	Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun on 4,4 (ka) tai yli Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa (asteikko 1–5).	Varhaiskasvatuspalvelut
Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen laatu puutteisiin puututaan viipymättä ja sääntökirjan mukaisessa järjestyksessä ilman poikkeuksia.	Huomautusten, määräysten ja seuraamusten käsittelyaika (päivinä) niin, että 100 % toimenpiteistä käynnistetään sääntökirjan mukaisessa aikataulussa.	Varhaiskasvatuspalvelut
Varhaiskasvatuspalveluissa yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhdetta tarkastellaan. Kunnallinen palvelutuotanto pidetään ensisijaisena palvelumuotona.	Tuotetaan selvitys varhaiskasvatuksen palvelurakenteen kehityksestä. Linjataan yksityisen ja julkisen palvelutuotannon hyödyntäminen erilaisissa tilanteissa.	Varhaiskasvatuspalvelut
Lukutaito Edistää oppijoiden lukutaitoa, innostaa oppijoita lukemaan ja luoda kouluille toimintakulttuuri, joka innostaa lukemaan.	Jokaisessa koulussa on aloitettu lukutaidon testaaminen. Peruskoulut valinneet lukudiplomit ja tekevät yhteistyötä kirjaston kanssa. Jokainen koulu on ideoinut, kuinka kehittää lukevaa toimintakulttuuria.	Koulutus- ja nuorisopalvelut
Hyvinvointi Kohtaamisen ja muiden perustarpeiden, kuten uni, liikunta ja ravinto varmistaminen.	Jokainen kouluideoi keinoja, kuinka varmistetaan, että jokainen oppilas tulee kohdatuksi päivittäin.	Koulutus- ja nuorisopalvelut
Kielitietoisuus Taitojen ja osaamisen kehittyminen: henkilöstön ammattiosaaminen sekä oppilaiden taitojen ja osallisuuden kehittyminen.	Jokainen peruskoulu tekee kielitietoisuuden kartoituksen Roadmapilla. Kehitetään kielitietoisia työtapoja.	Koulutus- ja nuorisopalvelut

400 Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö

Kuvaus 2026 ja keskeiset muutokset

Hallintopalvelut vastaa hallinnon prosesseista toimialalla. Lisäksi se osallistuu hyvinvoinnin toimialan tilojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin. Hallintopalveluissa sijaitsevat myös hyvotiimi (koulusihteerit) ja hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut. Vuonna 2026 toimintaan jatkuu ennallaan.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos % 2026-2025
Toimintatulot	724 423	732 800	755 000	3,0 %
Toimintamenot	-1 188 865	-1 207 000	-1 236 000	2,4 %
Toimintakate	-464 442	-474 200	-481 000	1,4 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	24	21	21	

1 000 euroa	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatulot	724	733	755	3,0 %	782	810
Toimintamenot	-1 189	-1 207	-1 236	2,4 %	-1 280	-1 325
Toimintakate	-464	-474	-481	1,4 %	-498	-516

420 Koulutus- ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: koulutus- ja nuorisajohtaja

Kuvaus 2026 ja keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus sekä nuorisopalvelut. Tulosalueeseen sisältyy myös oppimisen tuki (mm. erityisopetus, koulunkäynninohjaajat, hyvinvointiohjaajat), oppilas- ja opiskeluhuollon koordinaatio sekä oppilaitosyhteistyö, perhekeskustyö (lasten ja perheiden palveluintegraatio hyvinvointialueen, kaupungin, järjestöjen ja seurakunnan kesken) sekä toimialan hanketoiminnan koordinaatio.

Vuonna 2025 koulutus- ja nuorisopalveluiden toiminnan keskiössä on laadukas esi- perus- ja lukio-opetus sekä nuorisotyö. Painopisteinä toiminnassa ovat lukutaito, hyvinvointi ja kielitietoisuus. Toiminnan keskiössä on oppimisen tuen uudistuksen jalkauttaminen kouluille.

Esi- ja peruskoululaisten määrän kaupungin kouluissa ennakoidaan vuonna 2026 laskevan. Kalenterivuoden oppilasmäärät ilmoitetaan keskiarvona, jolloin oppilasmäärissä on kahden eri lukuvuoden oppilaat. Vuoden 2026 keskimääräiset oppilasmäärät ovat alakouluissa 167 oppilasta vähemmän ja yläkouluissa 39 oppilasta enemmän kuin vuonna 2025. Luvut sisältävät valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvät oppilaat. Lukiokoulutuksessa opiskelijamäärien odotetaan säilyvän samalla tasolla kuin vuonna 2025.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilasmäärän ennakoidaan pysyvän edelleen suurena. Tason odotetaan säilyvän noin 1600 läsnäolokuukaudessa. Maahanmuuttaja oppilaiden määrään vaikuttavat edelleen Ukrainan sota sekä Itä-Suomen yliopiston, Karelian ammattikorkeakoulun ja koulutuskuntayhtymä Riverian kansainvälisten opiskelijoiden määrä kasvattaa valmistavan opetuksen oppilasmääriä. Toisen asteen ja korkeakoulujen kansainväliset opiskelijat tulevat usein maahan perheineen.

Aikuisten perusopetuksen oppilas- ja suoritelmäärän ennakoidaan säilyvän vuoden 2025 tasolla tai kasvavan hieman. Suoritteiden määrää pitää korkealla tasolla koulutusta vailla olleiden nuorten siirtyminen perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen.

Nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoiden määrän ennakoidaan olevan vuoden 2025 tasolla, mutta perusopetuksen ja lukiokoulutuksen nivelvaiheen koulutuksen oppilasmäärän ennakoidaan kasvavan vuodesta 2025 ja vakiinnuttavan tasonsa noin 120 opiskelijaan.

Nivelvaiheen koulutuksen tarpeen kasvuun vastataan perustamalla uusi ryhmä ja vuokraamalla lisää opetustilaa tutkintoon valmentavaan koulutukseen. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijamäärä on noussut koulutuksen alkamisesta syksystä 2022 saakka. Alkuvaiheessa koulutuksessa oli 34 opiskelijaa. Syksyllä 2025 opiskelijoita on jo 125.

Koulutus- ja nuorisopalveluissa valmistaudutaan toimeenpanemaan kaupunginvaltuuston päättämät koulujen lakkautukset. Lisäksi tehdään tarveselvitys Mutalan, Rantakylän ja Utran alueen kouluverkon tarpeista.

Oppimisen tuen uudistuksen lakivelvoitteinen resurssointi ryhmäkohtaisiin tukitoimiin toteutetaan täysimääräisenä.

Pidennetyn oppivelvollisuuden sekä vaikeasti kehitysvammaisten oppilaiden määrä on kasvanut voimakkaasti. Esi- ja perusopetuksen vaikeimmin vammaisten oppilaiden määrä kasvaa 27 oppilaasta 31 oppilaaseen ja pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden määrä 123 oppilasta 135 oppilaaseen vuonna 2026 vuoden 2025 tasosta. Kuulovammaisten oppilaiden tulkkauspalveluiden sekä oman äidinkielen opetuksen tarve palveluissa kasvaa edelleen. Kasvaneen palvelutarpeen kustannusten nousua pyritään tasoittamaan tuottamalla viittomakielentulkkauksia kaupungin omana palveluna ostopalveluiden lisäksi.

Joensuu on tuottanut hyvinvointialueelle kehitysvammalain perusteella kehitysvammahuollon lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa jo useiden vuosien ajan. Toimintaa säätelevä lainsäädäntö muuttui 1.1.2025 alkaen siten, että vammaispalvelulaki ja *kehitysvammaisten* erityishuoltolaki on yhteensovitettu uudeksi vammaispalvelulaiksi. Tällä hetkellä kaupunki on tehnyt jatkosopimuksen tämän palvelun tuottamista hyvinvointialueelle vuoden 2025 loppuun saakka ja uutta jatkosopimusta valmistellaan. Iltapäiväkerhotoiminta jatkuu vuonna 2026 kuten aiemminkin, mutta toimintaan ohjautuminen tapahtuu hyvinvointialueen myöntämien maksusitoumusten perusteella. Aiemmasta poiketen maksusitoumuksen saaminen ei ole enää riippuvainen kehitysvammadiagnoosista, vaan palvelutarpeenarvioinnin kautta maksusitoumuksen voi saada eri perustein.

Joensuu on tuottaa hyvinvointialueelle kehitysvammalain perusteella kehitysvammahuollon lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Iltapäiväkerho toiminta jatkuu vuonna 2026 kuten aiemminkin.

Nuorisopalveluissa vastataan keskusta-alueen kasvaneisiin nuorten määriin, etenkin nuorisokeskus Whisperissä. Whisperissä kävijämäärät ovat kasvaneet reilusta sadasta nuoresta per ilta noin 150 nuoreen per ilta, saavuttaen perjantaisin jopa 250 nuoren määrän. Whisperiin lisätään yksi nuoriso-ohjaaja. Etsivän nuorisotyön tarve kasvaa järjestökentän palveluntarjonnan vähentyessä. Etsivänuorisotyö työskentelee haavoittuvimmassa asemassa olevien nuorten

kanssa, jotka ovat vailla opiskelu tai työpaikkaa. Etsivään nuorisotyöhön lisätään yksi etsivä nuorisotyöntekijä.

Selvitetään nuorten tila- ja toimintatarpeet kaupunginosissa.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

420 Koulutus- ja nuorisopalvelut				
	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos % 2026-2025
Koulutuspalvelujen yhteiset palvelut				
Toimintatulot	243 148	0	300 000	
Toimintamenot	-8 730 776	-8 629 197	-7 759 000	-10,1 %
Toimintakate	-8 487 628	-8 629 197	-7 459 000	-13,6 %
Aikuislukio				
Aikuisten lukiokoulutus	141	140	140	0,0 %
Aikuisten perusopetus	104	57	57	0,0 %
Tutkintokoulutukseen valmentava	82	75	115	53,3 %
Toimintatulot			400 000	
Toimintamenot			-2 336 100	
Toimintakate			-1 936 100	
Monikielisten opetus				
Oppilaat, valmistava opetus läsnäolo kuukaudet		1 600	1 600	0,0 %
Toimintatulot	635 902	906 000	756 000	-16,6 %
Toimintamenot	-2 573 676	-3 028 700	-2 919 800	-3,6 %
Toimintakate	-1 937 774	-2 122 700	-2 163 800	1,9 %
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	579 570	463 000	563 000	21,6 %
Toimintamenot	-13 114 380	-13 516 500	-15 941 000	17,9 %
Toimintakate	-12 534 810	-13 053 500	-15 378 000	17,8 %
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	2 303 183	3 000 000	2 000 000	-33,3 %
Toimintamenot	-2 303 209	-3 000 000	-2 000 000	-33,3 %
Toimintakate	-26	0	0	
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	439	455	455	0,0 %
€/lapsi	-842	-1 109	-877	-20,9 %
Toimintatulot	661 571	575 500	704 000	22,3 %
Toimintamenot	-1 031 176	-1 080 000	-1 102 900	2,1 %
Toimintakate	-369 606	-504 500	-398 900	-20,9 %
Perusopetus (sis. Esiopetuksen peruskouluissa)				
Esiopetus, omat koulut	65	60	60	0,0 %
Oppilaat, omat koulut yleisopetus 1-9lk	5 409	5 396	5 268	-2,4 %
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1 255	1 235	1 229	-0,5 %
€/oppilas, sis. Esiopetuksen	-8 864	-9 062	-9 327	2,9 %
Toimintatulot	1 050 188	1 561 000	1 281 000	-17,9 %
Toimintamenot	-60 119 022	-61 652 700	-61 877 000	0,4 %
Toimintakate	-59 068 834	-60 091 700	-60 596 000	0,8 %
Lukio				
Nuorten lukiokoulutus	1 137	1 253	1 253	0,0 %
Opiskelijat	1 464	1 525	1 525	0,0 %
€/opiskelija	-7 165	-7 194	-6 517	-9,4 %
Toimintatulot	114 759	120 000	150 000	25,0 %
Toimintamenot	-10 603 822	-11 090 900	-10 088 800	-9,0 %
Toimintakate	-10 489 064	-10 970 900	-9 938 800	-9,4 %

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos % 2026-2025
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	188 471	143 500	180 000	25,4 %
Toimintamenot	-1 880 125	-1 920 000	-2 123 400	10,6 %
Toimintakate	-1 691 654	-1 776 500	-1 943 400	9,4 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	876	945	974	3,1 %
Toimintatulot	5 776 791	6 769 000	6 334 000	-6,4 %
Toimintamenot	-100 356 187	-103 917 997	-106 148 000	2,1 %
Toimintakate	-94 579 395	-97 148 997	-99 814 000	2,7 %

1 000 euroa	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatulot	5 777	6769	6 334	-6,4 %	6 562	6 792
Toimintamenot	-100 356	-103 918	-106 148	2,1 %	-108 769	-111 762
Toimintakate	-94 579	-97 149	-99 814	2,7 %	-102 207	-104 971

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

Kuvaus 2026 ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus on kasvatusta- ja koulutusjärjestelmämme perusta ja se kattaa ikävuodet 0–6 (varhaiskasvatus ja esiopetus) eli lapsen elämän ensi vuodet. Nämä ensi vuodet antavat pohjan sekä lapsen koulupolulle, että koko elämänpolulle. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää sekä mahdollistaa huoltajien osallistumisen työelämään. Se, osallistuuko lapsi varhaiskasvatukseen ja millaiseen toimintamuotoon, on huoltajien päätettävä asia.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja yksityisissä päiväkodeissa. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona. Esiopetus järjestetään Joensuun kaupungissa lähes kokonaan varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuspalveluissa lapsimäärä vähenee vuosittain noin 100 lapsella vuoteen 2029 saakka. Tämä väheneminen johtuu syntyvyyden laskusta. Siten myös varhaiskasvatuksen tulot laskevat edelleen. Tulojen vähenemiseen vaikuttaa myös se, että noin 70 % varhaiskasvatuksen asiakkaista ei maksa enää varhaiskasvatusmaksuja (asiakasmaksut määräytyvät perheeseen, varatun palveluntarpeen ja samassa taloudessa asuvien huoltajien tulojen perusteella).

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on erittäin korkea eli 90 %, kun lasketaan mukaan 1–6-vuotiaat ja jätetään alle 1-vuotiaat pois laskuista. Kun osallistumisaste lasketaan niin, että kaikki lapset ovat mukana (0-6-vuotiaat), on se 79 %. Varhaiskasvatuksen hallinnossa on linjattu, että alle 3-vuotiaiden ryhmään palkataan lisäkasvatusvastuullinen, kun ryhmän lapsista puolet tai

enemmän on alle 2-vuotiaita. Varhaiskasvatuksen ensimmäinen tavoite vuodelle 2026 on, että varhaiskasvatuksen osallistumisaste säilyy edelleen korkealla tasolla ja on 80 % tai enemmän (kaikki lapset).

Asiakaskyselyn mukaan (04-05/25) huoltajat ovat hyvin tyytyväisiä Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen laatuun (4,7/5, kaupungin päiväkodit 4,5 ka, perhepäivähoito 4,8 ka), toiminnan sisältöön (4,7/5) sekä henkilökunnan ammattitaitoon (4,8/5). Toisena tavoitteena vuodelle 2026 on, että huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun säilyy hyvällä tasolla eli 4,4 (ka) tai yli.

Ennusteen mukaan lapsimäärä varhaiskasvatuksessa laskee noin sadalla lapsella vuosittain 2029 saakka. Lapsimäärä laskee vuodesta 2025 noin 76 lapsella (ka) vuoteen 2026 verrattuna. Kaupungin päiväkotien lapsimäärä laskee noin 73 lapsella (ka) ja kotihoidontuen noin 40 lapsella (ka). Perhepäivähoidossa lapsimäärä taas kasvaa noin 14 lapsella. Myös yksityisen varhaiskasvatuksen lapsimäärä kasvaa. Norlandia Päiväkodit avasivat yksityisen 5-ryhmäisen päiväkodin (Into) Aallontielle 1.8.2024. Kevään 2025 aikana päiväkodissa on ollut auki vain kolme ryhmää ja tammikuusta 2026 alkaen kaikki viisi ryhmää täyttyvät. Tämän vuoksi yksityisen varhaiskasvatuksen lapset lisääntyvät 23 lapsella vuoden 2026 aikana. Toimintansa lopettaneista kaupungin päiväkodeista (Ollila, Väisälänkatu ja Pääsky) osa lapsista siirtyi syksyllä 2025 Norlandia Intoon.

Varhaiskasvatuksessa S2-lasten määrä on kuitenkin kasvanut koko ajan. Keväällä 2020 S2-lapsia oli kaupungin varhaiskasvatuksessa 193 ja keväällä 2025 lapsia oli 328. Tämä muutos haastaa varhaiskasvatuspalveluja, sillä suomen kielen ja kulttuurin opetukseen sekä ohjaukseen on panostettava entistä voimakkaammin. Lisäksi kasvanut S2-lasten määrä tarkoittaa varhaiskasvatuksen avustajien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajien lisätarvetta. Tämä on huomioitava sekä taloudessa että palveluiden ja täydennyskoulutusten järjestämisessä. Kaupungin varhaiskasvatuksen yhtenä painopisteenä toimintavuonna 2025-2026 on S2-opetus ja -ohjaus. Muut toimintavuoden painopisteet ovat: lapsen kehitykseen liittyvän teoreettisen tiedon vahvistaminen (kielellinen ja motorinen kehitys, edellisen toimintavuoden painopiste jatkuu ja syvenee), kestävästi (edellisen toimintavuoden painopiste jatkuu ja syvenee) ja pienryhmien kehittäminen sekä esiopetuksessa matemaattiset taidot ja tulevaisuudenusko.

Vuoden 2026 aikana varhaiskasvatuksessa toteutetaan edelleen hyväksi todettuja taloustoimenpiteitä: perhepäivähoito suljetaan heinäkuun ajaksi, lisämaksu peritään peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta kesäajalta (varattu huoltajien loman ajaksi) ja määräaikaisten työsopimukset aloitetaan ja päätetään tarpeen mukaisesti (määräaikainen työsopimus aloitetaan vasta elokuun puolessavälin, ei heti 1.8., jos lapsia on vielä tuolloin paljon kesälomalla). Varhaiskasvatuksen palveluverkkoon tulee seuraavia muutoksia vuoden 2026 aikana: Heinävaaran uusi päiväkotitoiminta otetaan käyttöön 1.8.2026 ja Kiihtelysvaaran päiväkodin toiminta päättyy 31.7.2026 sekä Penttilän päiväkodin laajennus otetaan käyttöön 4.1.2027 ja Petäikkölän päiväkodin toiminta päättyy 31.12.2026. Lisäksi Naljakan uuden päiväkodin toteutusta viedään eteenpäin.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

440 Varhaiskasvatuspalvelut				
	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos % 2026-2025
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	237 783	100 000	200 000	100,0 %
Toimintamenot	-3 351 927	-3 956 000	-3 700 200	-6,5 %
Toimintakate	-3 114 144	-3 856 000	-3 500 200	-9,2 %
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	206	185	214	15,7 %
€/lapsi	-11 595	-11 384	-11 020	-3,2 %
Toimintatulot	83 494	78 000	88 000	12,8 %
Toimintamenot	-2 471 962	-2 184 000	-2 446 200	12,0 %
Toimintakate	-2 388 468	-2 106 000	-2 358 200	12,0 %
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2 122	2 172	2 059	-5,2 %
€/lapsi	-15 143	-14 712	-15 570	5,8 %
Toimintatulot	1 105 346	1 174 000	1 134 000	-3,4 %
Toimintamenot	-33 238 187	-33 129 000	-33 193 600	0,2 %
Toimintakate	-32 132 840	-31 955 000	-32 059 600	0,3 %
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	599	600	540	-10,0 %
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	-2 021 751	-1 985 000	-1 755 000	-11,6 %
Toimintakate	-2 021 751	-1 985 000	-1 755 000	-11,6 %
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	734	785	823	4,8 %
€/lapsi	-10 607	-11 074	-11 418	3,1 %
Toimintatulot	7 546	3 000	30 000	900,0 %
Toimintamenot	-7 793 053	-8 696 000	-9 427 000	8,4 %
Toimintakate	-7 785 507	-8 693 000	-9 397 000	8,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	603	605	585	-3,3 %
Toimintatulot	1 437 240	1 355 000	1 452 000	7,2 %
Toimintamenot	-48 904 901	-49 950 000	-50 522 000	1,1 %
Toimintakate	-47 467 660	-48 595 000	-49 070 000	1,0 %

1 000 euroa	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatulot	1 437	1 355	1 452	7,2 %	1 504	1 557
Toimintamenot	-48 905	-49 950	-50 522	1,1 %	-51 562	-52 702
Toimintakate	-47 468	-48 595	-49 070	1,0 %	-50 058	-51 146

Toimielin yhteensä

1 000 euroa	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatulot	7 938	8 857	8 541	-3,6 %	8 848	9 158
Toimintamenot	-150 450	-155 075	-157 906	1,8 %	-161 612	-165 790
Toimintakate	-142 511	-146 218	-149 365	2,2 %	-152 763	-156 632

Toimiala yhteensä

1 000 euroa	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatulot	15 649	16 652	16 524	0,0 %	17 119	17 718
Toimintamenot	-186 932	-193 729	-196 885	1,6 %	-201 821	-207 887
Toimintakate	-171 283	-177 077	-180 361	1,9 %	-184 702	-190 169